

JEF VUCHELEN

Een belastinghervorming mag iets kosten

De discussies over belastinghervormingen worden met de dag chaotischer. Niemand weet nog wat de regering bestudeert en bespreekt. Het is ook onduidelijk wat de doelstellingen zijn: in de marge enkele aanpassingen doen zodat regeringsleiders bij de volgende verkiezingen propagandamateriaal hebben, of een echte belastinghervorming?

Moeilijk in deze problematiek is de relatie tussen belastinghervormingen en het saneringsbeleid. In sommige discussies, zoals over de vennootschapsbelasting, is de teneur dat een verlaging van de tarieven geen negatieve impact mag hebben op de opbrengst van de belasting. Per definitie gaat het om een kortetermijnvisie, want terugverdieneffecten worden uitgesloten. Wat er met deze extra opbrengsten in de toekomst moet gebeuren, wordt 'vergeven'. Blijkbaar gaat men ervan uit dat die zullen worden gebruikt om overheidsuitgaven te financieren, niet om een dynamiek van belastingverlagingen te creëren. Het achterliggende idee is dat een verlaging van de belastingtarieven die niet tezelfdertijd wordt gecompenseerd door een bredere belastingbasis of door verhogingen elders, resulteert in een hoger tekort. Dat wordt als onaanvaardbaar beschouwd, gezien de precare budgettaire toestand. Vreemd dat zo'n argumentatie niet wordt gehoord als wordt gepleit voor meer overheidsinvesteringen of voor het beperken van de saneringsinspanningen. Dan lijkt een hoger tekort een lovenswaardige doelstelling en vormt de hoge overheidsschuld geen obstakel.

Hetzelfde geldt voor de discussies over een eerlijk of rechtvaardig belastingstelsel, wat dan meestal een synoniem is voor het invoeren van een meerwaardebelasting. Dat de fiscaliteit vele oneerlijke elementen bevat, kan niemand ontkennen. Dat daar het beste een einde aan wordt gemaakt, behoeft geen betoog. Maar of de invoering van een algemene meerwaardebelasting daar veel zal aan veranderen, durven we te betwijfelen. De evasie van de inkomstenbelasting en de socialezekerheidsbijdragen, de afwenteling van privé-uitgaven in beroepskosten via de creatie van vennootschappen is een veel grotere oneerlijkheid.

Een belastinghervorming zonder saneringsproces zal altijd resulteren in een hogere belastingdruk.

Toegegeven, dat aanpakken zal een andere categorie burgers treffen dan de invoering van een algemene meerwaardebelasting.

Samengevat, vele voorstellen tot beperkte ingrepen in de fiscaliteit beogen een verhoging van de fiscale inkomsten en gaan dus uit van de onaantastbaarheid van de overheidsuitgaven.

Niet alleen de hoge belastingdruk, maar ook de complexiteit verlaagt onze productiviteit en onze efficiëntie. Vele van de voorgaande voorstellen maken alles nog complexer. Het lijkt alsof de geheime agenda van de beleidsvoerders erin bestaat de fiscalisten zo veel mogelijk werk te bezorgen.

Dat wil natuurlijk niet zeggen dat we tegen een belastinghervorming zijn, integendeel. Wel moet de causaliteit juist gelegd worden: een belastinghervorming zonder saneringsproces zal altijd resulteren in een hogere belastingdruk. Maar ook in de sanering van de overheidsfinanciën maakt ons land een slechte beurt. Beterschap is niet onmiddellijk te verwachten: de begrotingsopmaak gebeurt al decennialang zonder fundamentele aanpassing en zonder noemenswaardige resultaten. Verder aanmodderen lijkt ons lot te zijn. Als we zo voortdoen, zullen belastingaanpassingen steeds dienen om de begrotingsputten te dempen.

Waarom de dynamiek niet wijzigen en uitgaan van de belastingopbrengst en de uitgaven aanpassen aan de beschikbare inkomsten? Dat doet ieder gezin. Herhaaldelijk werd gewezen op de hoge overheidsuitgaven in ons land in vergelijking met andere Europese landen. Het kan dus best met heel wat minder overheidsuitgaven zonder dat het resulteert in een sociaal bloedbad.

Een gedurfde belastinghervorming kan de druk om te saneren verhogen. Beide kunnen een groeodynamiek ontketenen waarvan iedereen op termijn de vruchten zal plukken. Zo'n beleid biedt meer perspectief dan een speurtocht naar nieuwe fiscale inkomsten. ☺

De auteur is hoogleraar economie aan de VUB.